

להתחברות באמצעות הזום - יש ללחוץ על הלינק הבא
 החל מרבע שעה לפני תחילת השיעור
<https://us02web.zoom.us/j/3612451245>
 להתחברות באמצעות הטלפון - יש להתקשר למספר הבא
 החל מרבע שעה לפני תחילת השיעור
 03-9786688 או 055-3301762
 עם ההתחברות לקו תישמע הודעה קצרה באנגלית ואז יש להקיש את המספר הבא:
 3612451245 ולאחריו #

לקבלת תזכורת קבועה חצי שעה לפני תחילת שיעור לחץ כאן

משתתפי השיעורים היקרים!
 עקב החזרה ההדרגתית לשגרה, ביהמ"ד ממשיך את מיזם השיעורים החיים בפורמט מצומצם. השיעורים מתקיימים בימי ראשון בערב ובימי רביעי בבוקר. שיעור הבוקר והערב זהה באותו שבוע ונועד לאפשר לכל משתתף/ת להתחבר בזמן המתאים לצרכיו. נושא החודש הוא הפרשת חלה, מצורפים נושאי השיעורים.
 בברכה,
 מערכת שיעורים חיים.

לקבלת עידכונים שוטפים לגבי שיעורים חיים לחץ כאן

מה חדש בבית המדרש?

סוגיות אקטואליות בנושאים שונים הנוגעים למצוות התלויות בארץ

ללוחות אחוזי ערלה לחץ כאן

ללוח ערלה קיץ תש"פ לחץ כאן

הפרשת חלה ממאכלים וחטיפים שונים

שאלה:
 בביתנו רגילים להפריש מכל מוצר הנכנס לבית, תרומות ומעשרות וחלה. **האם עלינו להפריש חלה מחטיפים** כגון וופלים, קבוקים [בוטנים אמריקאים], ביסלי, שקדי מרק, ביגלה [מקלות מלוחים] ואובלטים?
 כמו כן כשאנו מתארחים במקומות ציבוריים האם עלינו להפריש חלה ממאכלים שונים כגון אטריות [פתיתים], קוסקוס, קישקע וקרעפלך?

חדש! חדש! חדש!

לבקשת רבים
ממשתתפי השיעורים
החיים
עלה בידינו, בס"ד,
להעלות את סדרת
השיעורים לאתר.

לשמיעת/הורדת
השיעורים לחץ כאן

**בסיעתא דשמיא יצא
לאור**

גליון הליכות שדה 207

לקבלת הידיעון לחצו כאן
לשליחת מייל חוזר

בין המאמרים השונים
המובאים בגיליון:

תשובה:

בין המאכלים שהוזכרו בשאלה ישנם החייבים בהפרשת חלה, ישנם הפטורים ומחלקם יש להפריש לחומרא כפי שיבואר, כאשר הנידון לגבי כל מאפה או תבשיל הינו שונה.

עם זאת, נדגיש שמסתבר שמוצרים החייבים בהפרשת חלה גם נותני הכשרות מפרישים, הדינים שיובאו הינם למי שרוצה **לשוב ולהפריש בבית לחומרא** (ולכן ההפרשה תהיה בכל מקרה בלא ברכה).

(אם עושים את המאפים הנ"ל בבית, יש לשים לב אם נעשו **מכמות קמח** בשיעור החייב בהפרשת חלה, לכן הדגשנו ששאלה זו מצויה כשמתארחים במקומות ציבוריים).

וופלים, אובלטים, וופל בלגי

הקדמה:

הגמ' בברכות (לז, ע"ב) אומרת: "טריתא פטורה מן החלה, מאי טריתא איכא דאמרי גביל מרתח". פירש רש"י "נותנים קמח ומים בכלי ובוחשין בכף ושופכים על הכירה כשהיא ניסקת". פירוש זו בלילה רכה מאד שבוחשים בכף ושופכים על הכירה החמה ומיד נאפית.

בשו"ע (או"ח סי' קסח סעיפים ח - טו) מבואר שיש כמה סוגי בלילות רכות ודיניהם שונים:

א. טרוקנין - בלילה רכה מאד אלא שאופים אותה בכלי ונעשית כפת, חייבת בחלה, ואם קובעים עליה סעודה מברכים המוציא וברכת המזון. [ולדעת הטור ברכתו המוציא בכל מקרה].

ב. ניבלאש - עשויות מעיסה רכה ש'עושין אותה דקין, ואופים אותן, חייבות בחלה ואם קובעים עליהן סעודה מברכים המוציא וברכת המזון.

ג. טריתא - בלילה רכה מאד, ואינה נאפית למאפה עבה בכלי, אלא כאמור נשפכת על הכירה ולכן היא דקה מאד (יותר מניבלאש), אין בה קביעות סעודה. ומשום שהיא מתפשטת ואין לה צורת פת כלל, אפילו אם קובע עליה סעודה אינו מברך המוציא. וכן לגבי חלה פסק השו"ע סי' שכט סעי' ה שטריתא פטורה מן החלה.

וופלים

פטורים מהפרשת חלה משום שבלילתם רכה והם דקים וקלושים (כטריתא).

ביאור: הפוסקים דימו לדין הטריתא מין מאפה הנקרא בפראג וופלטקו"ס [וכתבו הפוסקים שהוא הנקרא בלשונינו וופלה].

השער הציון (קסח ס"ק לו) בשם העמק ברכה מביא את צורת עשייתו:

לוקח 'סולת ובלילתה רכה מאד' ונוטל בכף מהכלי שהעיסה בתוכו ושופך אותה ב'דפוס ברזל' אשר מעליו עוד ברזל העשוי כמותו, והעיסה נשפכת בין שני הברזלים. כשמהדק הברזלים ביחד כעין צבת - הרקיק שבתוכם נאפה על הברזל שהינו חם מאד,

- הערות הערות איות
- בהפרשת חלה ממצות חבורה
- חיוב חלה במצות על ידי צירוף סל ודיני ספיקות
- הזמן הראוי להפרשת חלה ממצות מכונה
- הפרשת תרו"מ בחיטים למצות בקצירת יד
- פטריית בפסח ודינים לגבי ברכה, תרו"מ ושביעית
- קמחים מחמשת מיני דגן שאינם ראויים להחמיץ
- ברכת האילנות על אילנות המורכבים
- לוח ערלה קיץ תש"פ

בית המדרש להלכה בהתישבות אמנות אי"ש
 ע"ש מרן רבינו הגרי"ש אלישיב זצוק"ל
 רח' המלמד 1 ע"ה"ק ירושלים תובב"א

אבד כלי חמדה

קול נהי נשמע מציון איך שודדנו בהלקח מעמנו האי נבוא רבה איש האשכולות אחד מיוחד מבני החבורה שהריבין חורה בית מורשנו עשרות בשנים, תלמידי חכם מופלג הנוהג ביראתו הקדומה לנכונות, איש ורשאי לכל דבר שבדושה, שיקר בעמל נפשו על טובת זולתו ענותו ושפל בך ולא החזיק סוכות לנפשה.

הורה הוראה לרבנות דורשי דבר ה' זו הלכה, חתן שוקי ארעא קדישא איסטורי טבל, ערלה וכלאים והמצוות התלויות בארץ וחסר נפשו להעמדת שולחנם של ישראל בטהרתו במידת האמת שבערה בקרבנו.

האי ניהו גאון וצדיק רחמא דנפשנו
רבי משה מנחם טבאל זצ"ל
 בן הרב יהודה אריה ז"ל

שעזב אותנו לאנחות ופרח לו איש האמת בפתע פתאום ליל שבת קודש לסדר בקרבנות לפני ה' ח' אייר תש"פ הלוייתו התקיימה במוצאי מנוחה ונסמן בהר המנוחות ע"ה"ק ירושלים תובב"א

גדולה האבידה ואין לה תמורה
כסא דנחמתא
 לאמו תחי'

רעייתו הרבנית תחי' שמעדה לימינו בעבודת הקודש בניו ובנותיו זרע בך ד' אחיו ואחיותיו שליט"א וכל בני המשפחה המפוארה

בעל הנחמות ירפא את שברם ויחבוש כאבם ובחמרה נזכה שיבולע המת נצח בשב"ה שבת פעו בחיית המתים ברחמים גדולים אמן

השרויים בצער
 רבנו ותלמידיו
 ראש בית המדרש
 הגהלה ועובדי המשרד

בצער וביגון ליוו למנוחות
במוצ"ק אחרי מות
קדושים את אחד ומיוחד
מחשובי התלמידי חכמים
בשכונת רמות ג' בעיה"ק
ירושלים הגאון רבי משה
מנחם טבאל זצ"ל, מרבני
בית המדרש להלכה
בהתישבות ורב פוסק
בכשרות למהדרין
בראשות הגר"י אפרתי
שליט"א, שנסתלק לבית
עולמו בפתע פתאום
בביתו בליל שבת קודש
לסדר בקרבנות לפני ה'
בעת שוקדו על תלמודו.
 הגאון רבי משה מנחם זצ"ל
 נולד בכ"ז תשרי תש"כ לאביו

והוסיף שאין עליו תורת לחם כלל הואיל ונתפשט כל כך דק דק.
 וכ' המ"ב סי' קסח ס"ק לח שהסכמת האחרונים שאין לברך על ה'וופלטקוס' המוציא אפילו בקבע שאין לו שם לחם כלל, כיון שהוא דק מאד וקלוש וממילא לכל הדעות פטור מלהפריש חלה.

וופל בלגי

חייב בהפרשת חלה לאחר עשייתו.

ביאור: וופל בלגי שונה מטרייתא בשני מאפיינים ולכן חייב בחלה:
 א. אע"פ שנעשה מבלילה רכה מכל מקום אינו דק כמו טרייתא.
 ב. לאחר אפייתו נעשה עבה ואינו רך כטרייתא.

אובלטים

יש להפריש מהם חלה.

ביאור: אף על פי שמאפה זה נראה דק כוופלה, אולם עיסתו אינה רכה ומתפשטת כטרייתא, ולכן חייב בחלה.

איטריות, קוסקוס, ביסלי ושקדי מרק, קישקע וקרעפלאך.

הקדמה:

נחלקו הראשונים האם עיסה עבה שנעשית על דעת לבשלה ובישלה במים או בשמן עמוק חייבת או פטורה.

דעת רבינו תם הובאה בתוס' בפסחים (לו ע"ב ד"ה דכולי עלמא) שחייבת. אמנם הרמב"ן בה"ל חלה חלק על רבינו תם וסובר שאפילו עשה עיסה עבה אם עשאה על דעת לבשלה ולא לאפותה ובישלה פטורה מחלה. אמנם אם עשה עיסה על דעת לאפותה ולבסוף נמלך ובישלה חייבת בחלה, ואפילו רק לקח מעט ואפה והשאר בישלה ג"כ חייב בכולה משום גזירה שמא ימלך על כולה לאפותה. וכן אם מראש חשב חלק לבשל וחלק לאפות הכל חייב בחלה.

כדעת הרמב"ן סובר גם הר"ש וגם הרמב"ם (בכורים פ"ו הלכה יג) וכן הרשב"א (הלכות חלה) והטור (סי' שכט). וכן פסק השולחן ערוך (סי' שכט סעי' ג) "עיסה שבלילתה עבה וגלגלה על דעת לבשלה או לטגנה או לעשות סופגנין וכ' פטורה".

ולכן עיסה שנעשתה על דעת לבשלה ואכן נתבשלה (כגון סופגניות שמטגנים בשמן עמוק) פטורה מן החלה, וכך נוהגים בני ספרד.

אמנם הש"ך בס"ק ג כתב לחשוש לדעת רבינו תם הסובר שאין אנו מתחשבים בכוונתו לבשלה ולא לאפותה, אלא צורת העיסה היא הקובעת וכל שבלילתה עבה חייבת בחלה. ולכן כתב הש"ך שיש להחמיר ולהפריש חלה בלא ברכה, וכך נוהגים בני אשכנז.

אטריות [פתיתים] קוסקוס, וכן ביסלי ושקדי מרק

יש להפריש מהם בלא ברכה לחומרא כדין עיסה

הר"ר יהודה אריה טבאל ז"ל

אוד מוצל מאש , יליד

טרנסליבניה שברומניה.

קרא עוד <<<

**מפרסמין עושי מצווה
בשורה טובה לציבור
המהדרין**

כל השתילים הנמכרים
במשתלה הינם בפיקוח
רבני בית המדרש
שליט"א מבחינת כלאי
אילן [הרכבות] ואפילו
בעצי הדר.
0546667640

**במסגרת בית ההוראה
ע"ש הרב רחוברג זצ"ל**
עונים רבני בית ההוראה
במשך שעות היממה
לשאלות הלכתיות
בטלפון 02-6488888 שלוחה
31.

**ניתן לקבל מידע או
לשאל שאלות באתר בית
המדרש להלכה
בהתישבות,
או בכתובת האימייל
bhl@bhl.org.il**

עבה העומדת לבישול [ויש פוטרים משום שאין להם
תואר לחם].

ביאור: אטריות וקוסקוס נעשים ראויים לאכילה רק
לאחר בישולם. לכן, אף שדרך עשייתם היא
שבתחילה מייבשים אותם בתנור, יבוש זה אינו נחשב
לאפיה כיון שאינם ראויים להאכל לאחריו אפילו
בדוחק. גם ביסלי ושקדי מרק מטוגנים בשמן עמוק.
מכיון שהעיסה עומדת לבישול לכאורה נידון זה תלוי
במחלוקת רבינו תם והר"ש שהובאה לעיל האם עיסה
כזו חייבת בחלה. אולם יש כאן טעם נוסף לפטור
אפילו לדעת רבינו תם, והוא לפי מה שכתב רבינו יונה
בברכות בדעת ר"ת שגם עיסה קשה אם עשאה על
דעת לאכול שלא כדרך לחם פטורה מחלה. ונמצא
שכל שאין לו תורתא דנהמא [תואר לחם] הוא פטור
מחלה. אמנם הדרכי משה כתב שלדעת המרדכי ועוד
ראשונים דקיימי בשיטת רבינו תם גם אטריות וכיו"ב
חייבים. ועי' בפתחי תשובה (שכט סק"א) שהביא
מחלוקת זו וכתב שירא שמים יפריש חלה בלא ברכה
כדי לצאת ידי חובת ר"ת. וה"ה לשקדי מרק וביסלי
שהם עיסה עבה שטיגנו בשמן עמוק.

לגבי **קוגל איטריות** הנידון הינו שונה מאיטריות:
בתחילה מבשלים את האטריות, ואח"כ אופים אותן
בלי הרבה נזלים. נחלקו פוסקי הדור האם חייב
בחלה. י"א שדינו כדין האטריות שהובא לעיל, והקוגל
המוכן אינו נחשב שיש לו תואר לחם. לשיטה זו אין
משמעות לאפיה לאחר הבישול. מאידך י"א שחייב
בחלה משום שהקוגל אינו דומה לאטריות כיון שהוא
נעשה לגוש אחד ויש לחשוש שיש לו תואר לחם. וכמו
כן חששו לשיטות שיש אפיה לאחר בישול. (להרחבה
עי' משפטי ארץ חלה פרק א הערה 27).

**קישקע [קוגל הנעשה מקמח שרגילים לתיתו
בצולנט] וקרעפלאך [כיסנים]**
יש להפריש מהם בלי ברכה כדין עיסה עבה העומדת
לבישול.

ביאור: מאכלים אלו הרי הם כעיסה עבה העומדת
לבישול ומבואר לעיל שדעת הש"ך שיש להפריש
לחומרא בלי ברכה, אלא שיש לדון האם יש להם
תואר לחם: ברמ"א סי' קסח סעי' יג מבואר
שקרעפלאך יש להם תואר לחם וממילא חייבים
בהפרשת חלה. ונראה דה"ה לגבי קישקע, ולכן יש
להפריש אף ממנו חלה בלא ברכה. [עי' משפטי ארץ
פרק א הערה 16] ונמצא שאף הפוטרים להפריש
חלה מאטריות כיון שאין להם תואר לחם במאכלים
אלו יסברו שצריך להפריש לחומרא.

קבוקים [בוטנים אמריקאיים]

פטורים מהפרשת חלה משום שאין להם תואר לחם
וכן משום שלא נעשים בצורת עיסה.

ביאור: ציפוי הבוטנים נעשה ע"י הכנסת הבוטנים
לתוך מערביל כאשר תוך כדי ערבול שופכים עליהם
סירופ ומוסיפים קמח שנדבק על הבוטנים.
לכן אף לדעת הסוברים שיש להפריש חלה מאטריות

**בברכת
קיץ בריא,
מזכירות בית המדרש**

דין זה הוא רק לגבי אטריות שבתחילה עשו בצק והיתה עיסה החייבת לדעת ר"ת, אמנם בקבוקים אין עושים כלל עיסה, אלא הבצק נעשה תוך כדי ציפוי הבוטנים שמראש משעת עשייתו אין לו תואר עיסה ולחם ואין זה בכלל "עריסותיכם". [עי' משפטי ארץ פרק א הערה 15].

ביגלה – מקלות מלוחים

חייבים בהפרשת חלה.

ביאור: אע"פ שנראה שעתה אין להם תואר לחם, מכיוון שמכינים אותם מעיסה עבה ואופים בתנור חייבים בחלה.

אם אינך רואה מייל זה כראוי לחץ כאן

הודעה זו נשלחה ל- cvberkovits@gmail.com ע"י bhl@bhl.org.il
הסרה מרשימת התפוצה דווח על ספאם

InforUMobile מערכת רב ערוצית לקשר עם הלקוח